

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนในกลุ่มอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

กรรณิการ์ รัตนะวัน*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในกลุ่มอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการสอน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนโรงเรียน ในกลุ่มอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2559 จำนวน 140 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่าง 104 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ มีเนื้อหาครอบคลุมภาวะผู้นำทางวิชาการ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ผ่านการหาค่าสัมประสิทธิ์ได้ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติแบบ 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance)

ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในกลุ่มอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน และครูที่มีเพศและประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความคิดเห็น ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหาร

บทนำ

สถานศึกษาคือ สถานที่อบรมสั่งสอนหรือให้การศึกษาอบรมแก่เด็ก ทำหน้าที่เสมือนแทนพ่อแม่ เพราะในสังคมยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และโลกแห่งเทคโนโลยี ดังนั้นครอบครัวไทยจึงมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยเฉพาะในสังคมเมืองที่มีแนวโน้มต่างจากสังคมชนบท แต่สิ่งที่ยังคงเหมือนกัน คือ ความเป็นครอบครัวเดี่ยว พ่อแม่ไปทำงานนอกบ้านทั้งคู่ และนิยมจ้างคนเลี้ยงดูลูกแทนที่ให้ญาติมาดูแลผลกระทบจากการ

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา

เปลี่ยนแปลงสังคมอย่างรวดเร็วดังกล่าว ทำให้พ่อแม่จำเป็นต้องนำลูกมาเข้าโรงเรียนมากขึ้น เพื่อช่วยลดปัญหาการไม่มีเวลาเลี้ยงดูลูก และโรงเรียนถือว่าเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สำคัญ เพราะเป็นสถานที่ที่มีผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาช่วยกันดูแล ทำให้สถานที่นี้มีอิทธิพล และมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3 - 5 ปี จะช่วยพัฒนาการทางสังคมของเด็ก มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเพิ่มขึ้น สนใจที่จะร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน เด็กจะเรียนรู้กฎ กติกา กฎระเบียบต่างๆ ของสังคม การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม นอกจากนี้แล้วยังช่วยสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้ในสิ่งรอบตัวได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นสถานศึกษาจึงเป็นสถานที่ที่สำคัญทางสังคมที่ได้หล่อหลอม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กให้เป็นคนดี และเมื่อเด็กอยู่โรงเรียนเด็กจะรับรู้คุณค่าของโรงเรียนที่อบรมปณิธานและให้ความรู้แก่ตน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหาร งานบุคลากร และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งการบริหารจัดการงานทั้ง 4 ด้าน ล้วนมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กัน แต่การบริหารจัดการงานวิชาการ จัดว่ามีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งในสถานศึกษา เนื่องจากเป็นตัวกำหนดคุณภาพของผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร และสถานศึกษานั้น ๆ

ปัญหาที่สำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาในปัจจุบัน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนหนึ่งที่มีขาดภาวะผู้นำทางวิชาการจนทำให้เกิดผลสะท้อนในการจัดการศึกษา ปัญหาด้านการบริหารจัดการ การศึกษาในสถานศึกษาที่ขาดประสิทธิภาพ ซึ่งจะเห็นได้ชัดจากเยาวชนไทยยังเรียน โดยขาดทักษะในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาด้วยตัวเองไม่ได้ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการศึกษาโดยรวม ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ทำให้ประสิทธิภาพคุณภาพทางการศึกษา ปัจจุบัน ไม่เป็นที่น่าพอใจของหลายฝ่าย เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตกต่ำเกือบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะวิชาหลักคือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย จำเป็นต้องแก้ปัญหาโดยด่วน

ผู้บริหารโรงเรียนนั้นจะขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการไม่ได้เลย ทั้งนี้เพราะการที่ผู้บริหารจะช่วยผู้บริหารโรงเรียนตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการทำงานของครูและช่วยเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนไปพร้อมกัน ความสำคัญอีกประการคือผู้บริหารที่มีภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการจะช่วยสนับสนุนและมุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งหมายถึงนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จึงเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญประการหนึ่ง ที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา โดยเฉพาะวิชาการของโรงเรียน

(เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2554, หน้า 127-128) ซึ่งผู้บริหารจะทำงานเหล่านี้คนเดียวไม่ได้ ดังนั้น ครูจึงเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งต่อภารกิจในการขับเคลื่อนนโยบายต่างๆจากผู้บริหารเพื่อนำมาใช้ให้เป็นรูปธรรมทั้งด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านวิชาการที่ถือ ว่าเป็นหัวใจสำคัญในการที่จะ ทำให้สถานศึกษามีคุณภาพ ดังนั้นความคิดเห็นของครูต่อภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารให้สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการที่มี คุณภาพได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ตามแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การกำหนดภารกิจ โรงเรียน การจัดการด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน เพื่อนำไปพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการให้สามารถบริหารงานทางวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพ และ ดำเนินการให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนในกลุ่ม อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2559 จำนวน 140 คน กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 104 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทาง วิชาการ ครอบคลุมเนื้อหา 3 ด้าน ได้แก่ การกำหนดภารกิจโรงเรียน การจัดการด้านการเรียนการ สอน และการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ
2. ตัวแปรตาม ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ซึ่งมีค่ารายข้ออยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการสอน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่ม อำเภotáม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ครอบคลุมเนื้อหา 3 ด้าน คือด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด คือ 5,4,3,2 และ 1 ตามลำดับ ครอบคลุมเนื้อหา 3 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มจากการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงถึงโรงเรียนในกลุ่มอำเภotáม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 8 โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการสอน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มอำเภotáม่วง จังหวัดกาญจนบุรี วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มอำเภotáม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ Independent t – test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มอำเภotáม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามประสบการณ์การสอน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่ม อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของประชากรที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 65.4 ส่วนประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มากที่สุด และน้อยที่สุดคือ ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 6 ปี ตามลำดับ
2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่ม อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่ม อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้
4. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่ม อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มอำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจน่าอภิปราย ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มอำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นในด้านการกำหนดภารกิจโรงเรียน มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ลำดับสุดท้ายคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหาร งานบุคลากร และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งการบริหารจัดการงานทั้ง 4 ด้าน ล้วนมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กัน แต่การบริหารจัดการงานวิชาการ จัดว่ามีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งในสถานศึกษา เนื่องจากเป็นตัวกำหนดคุณภาพของผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร และสถานศึกษานั้น ๆ ผลการศึกษาครั้งนี้ยังได้สอดคล้องกับ นราภรณ์

สุระ (2554) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุพชาติ ชุ่มชื่น (2554) ที่ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้อง สุขฤทัย จันทร์ทรงกลด (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในจังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งการอภิปรายผลในแต่ละด้านมีดังนี้

ด้านการกำหนดเป้าหมาย และภารกิจโรงเรียน ในภาพรวมและรายชื่อ มีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด พันธกิจ ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนและมีการประชุมเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับข้อกำหนด นโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ มีการเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนร่วมกัน พัฒนาเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนในทุกช่วงชั้น และสื่อสารให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียน เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครองรับทราบ แนวปฏิบัติหรือเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2551 ได้ประกาศใช้เพื่อปฏิรูปการศึกษา ให้ก้าวทันและล้ำหน้า การศึกษานานาชาติ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทการกำหนดเป้าหมายการเรียนการสอน และความใฝ่ฝันของนักเรียนไว้สูงมีการประเมินผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ พัฒนา อำท้าว (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดเป้าหมายและภารกิจของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ กมล ตราชู (2553) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางและนโยบายพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ในภาพรวมและรายชื่อ มีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษากำหนดวิธีการส่งเสริมและรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนอย่างชัดเจนผู้ส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้อง กับความต้องการของท้องถิ่นและบริบทของโรงเรียน มีการจัดและใช้สถานที่เพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนพร้อมทั้งส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ให้ทุกกลุ่มงาน ทุกกลุ่มสาระมีการจัดประชุม

เพื่อวางแผนและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภายในกลุ่ม ผู้บริหารจัดให้มีการฝึกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน และการศึกษา ค้นคว้าและหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำงานเป็นทีม ยอมรับฟังความคิดเห็นของครูโดยมุ่งเน้นคุณภาพทางวิชาการเป็นสำคัญ ดังแนวคิดในบทบัญญัติเกี่ยวกับแนวการจัดการศึกษาที่ได้กล่าวไว้ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้มีบทบาทสำคัญในโรงเรียน จะบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ ดังนี้ 1. ส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นคุณธรรมและประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง 2. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างเพียงพอ และสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ นอกโรงเรียน 3. เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองนักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำสาระหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร 4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการเรียนการสอน และให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับ สมชาย ไชยจินดา (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการจัดการจัดบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครูจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดการสื่อการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้ครูใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและได้ติดตามให้ครูดำเนินการตามแผน มีการนำวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในท้องถิ่นเข้ามาใช้

ด้านการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมและรายชื่อ มีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูส่วนมากมีความคิดเห็นที่ ผู้บริหารมีการวางแผนทางที่กำหนดให้ครูทุกคน จัดทำโครงการสอน แผนการสอน เป็นรายวิชา พร้อมทั้งมีการบันทึกหลังสอนทุกครั้ง ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีการสังเกตการณ์สอนอย่างไม่เป็นทางการอยู่เสมอ เช่น การเยี่ยมชมชั้นเรียน โดยใช้เวลาสั้นๆ และไม่มีกำหนดการล่วงหน้า โดยไม่มีการบันทึก ผู้บริหารควรบันทึกการนิเทศเพื่อ ประเมินการจัดการเรียนการสอนของครูว่าสอดคล้องกับเป้าหมาย ด้านวิชาการของโรงเรียนหรือไม่ ผู้บริหารส่งเสริมและกระตุ้น ให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล และนำข้อมูลมาใช้ในการหาแนวทางในการแก้ไข และพัฒนาให้ตรงตามศักยภาพของนักเรียน ผู้บริหารใช้ผลการทดสอบ พร้อมทั้งทำการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สนับสนุนครูให้นำวิทยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการสอน และนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่น เพื่อประเมินความก้าวหน้าตามเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ธนภัทร จอมหมุ่ง (2549) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการ

สอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติการสอนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสรรวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ผลการวิจัยสอดคล้องกับ สุภิสรา แพงสง (2550) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชยันนาท ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผล ต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชยันนาท ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ ปริฉัตร เล็กดวง (2554) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การนิเทศและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ กนกวรรณ ภาณุทัต (2555) ที่ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนใน สังกัดเทศบาลนครระยอง พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง ด้าน การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน อยู่ในระดับมาก

2. ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มอำเภอด่านช้าง จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามเพศ พบว่าครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญ กับประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรมากกว่าเรื่องเพศ เพราะปัจจุบันจะพบว่างานหลายๆอย่างเพศหญิง ก็สามารถทำได้ไม่ต่างจากเพศชาย ทำให้บุคลากรได้รับการประเมินตามความรู้ความสามารถอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ผู้บริหาร ยังมีการบริหารงานที่ให้สิทธิเสรีภาพ และโอกาสในการแสวงหาความรู้เท่าเทียมกัน ทั้งบุคลากรหญิงและชาย ส่งผลให้บุคลากรรู้สึกว่าคุณค่าผู้บริหาร มีแนวทางในการบริหารงานต่อบุคลากรต่างเพศเท่าเทียมกันส่งผลให้ ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ นราภรณ์ สุระ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มอำเภอด่านช้าง จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนทำงานไม่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารงาน

วิชาการที่มีประสิทธิภาพมีการส่งเสริมให้ครูมีการนิเทศดูแลช่วยเหลือกันไม่ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนการนิเทศ การศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ครู และบุคลากรเหล่านั้น ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับนราภรณ์ สุระ (2554) ที่ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ประสพการณ์สอน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับ สุขฤทัย จันทร์ทรงกลด (2558) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา จำแนกตามประสพการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านภาระกิจของโรงเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสื่อสารให้ทุกคนทราบเป้าหมาย ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการจัดประชุมวางแผน เพื่อนำผลจากการใช้แผนงาน การจัดเก็บข้อมูลการทำงานด้านความพร้อมของชุมชน ที่มีความบกพร่องไปแก้ไขปรับปรุงให้มีความต่อเนื่อง และผู้บริหารสื่อสารให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครองรับทราบ แนวปฏิบัติหรือเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน ผู้บริหารจัดทำป้ายประกาศ นิตยสาร หรือป้ายไว้นิเทศที่แสดงถึงการให้ความสำคัญแก่งานด้านวิชาการของโรงเรียน
2. จากผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารพบครูเป็นรายบุคคล ฉะนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรมีการสังเกตการณ์สอนอย่างไม่เป็นทางการอยู่เสมอ เช่น การเยี่ยมชั้นเรียน โดยใช้เวลาสั้นๆ และไม่มีการกำหนดการล่วงหน้า โดยไม่มีการบันทึก และให้ข้อมูลย้อนกลับต่อครูเพื่อครูจะได้นำไปปรับการสอนให้ดีขึ้น และผู้บริหารควรมีการพบครูเป็นรายบุคคลเพื่อปรึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าด้านการเรียน ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
3. จากผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารร่วมกับครูและบุคลากรใน

สถานศึกษากำหนดวิธีการส่งเสริม และรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนอย่างชัดเจน ฉะนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าผู้บริหารและสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่างๆที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดให้มีการฝึกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน นอกจากนี้แล้วควรกระตุ้นให้ครูและนักเรียน นำผลงานจากกิจกรรมในห้องเรียนมาจัดแสดงภายนอกห้องเรียน เช่น การจัดนิทรรศการ หรือ การจัดป้ายนิเทศ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพ เช่น การอบรม ปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาตนเอง และจัดให้มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐาน เพื่อสนับสนุนและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ตลอดจนพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน ผู้บริหารจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ผลงาน บทความ เอกสารหรือหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนโยบาย กับการปฏิบัติทางวิชาการของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอน เพื่อจะนำไปสู่การพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาได้ตามนโยบายที่กำหนด
2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพ และเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเจาะลึกถึงปัญหาที่แท้จริง และปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ภาณุทัต. (2555). *ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครระยอง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา
- กมล ตราชู. (2553). *การพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเทศบาล*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2554). *วิกฤตคุณภาพ โรงเรียนขนาดเล็ก*. ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2560, จาก <http://www.kriengsak.com/node/1880>
- ชนภัทร จงหม่อง. (2549). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- นราภรณ์ สุระ. (2554). ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 อำเภอห้วยทับทัน จังหวัด
ศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ปรีฉัตร เล็กตวง. (2554). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยบูรพา
- พัฒนา อ่ำท้าว. (2548). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองเรือ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 5. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- เยาวพา เดชะอุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- ศุภิสรา แพงสง. (2550). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
บูรพา
- สุฤทัย จันทร์ทรงกลด. (2558). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 17. งานนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพชาติ ชุ่มชื่น. (2554). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี. สารนิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- สมชาย ไชยจินดา. (2547). การดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสันป่าตอง
จังหวัดเชียงใหม่. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.